

MYSLIVECKÉ LOVECTVÍ

lovecké stopařství

Stopařství je pro myslivce nepostradatelnou dovedností. Zjistit samotnou přítomnost zvěře, obeznat její stav, počet, ale také rozpoznat její zdravotní kondici, to všechno patří do stopařského umění, bez kterého se v naší praxi neobejdeme.

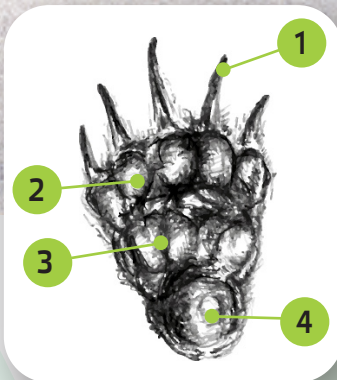
Mezi základní znalosti patří samozřejmě rozpoznávání a správné čtení stop, tedy otisků šlépějí. Tvar, velikost a stopní sled nám dokáže předat spoustu informací o zvěři, kterou přímo nevidíme. Všimnout si a správně vyhodnotit musíme umět však i další pobytové znaky; trus, stopy ždímaní, zálehy a lože, nory, hnízda, kaliště, popeliště, zbytky potravy, stopy po ohryzu, loupání a okusu, malovánky a oterky, části srsti, peří, teritoriální značky atd. Do loveckého stopařství můžeme zcela určitě zařadit také rozpoznávání hlasů zvěře.

Stopy savců

Při určování stop savců si všimáme několika hlavních parametrů. Tím prvním, což platí pro všechny stopy, je velikost. U otisknutých tlapek je důležitý také počet otisknutých prstů, drápy a celková anatomie chodidla. Savce došlapující na celé chodidlo označujeme jako plaskochodce (jezeček, jezevec, medvěd...). Další skupinou jsou tzv. prstochodci, kteří došlapují pouze na prsty nebo dokonce jen na jejich špičky. Prstochodci mohou mít prstů pět, ale také jen čtyři a dokonce jsou druhy s rozdílným počtem prstů na zadních a předních končetinách (pes, kočka, zajíc...).

vlk obecný délka stopy - 11 cm šířka stopy - 8 cm délka kroku - čáruje 	liška obecná délka stopy - 5 cm šířka stopy - 4 cm délka kroku - 20-40 cm, čáruje
jezevec lesní délka stopy - 7 cm šířka stopy - 5 cm délka kroku - 50 cm 	vydra říční délka stopy - 6 cm šířka stopy - 6,5 cm délka kroku - přešlapuje délka skoku - 50 cm
rys ostrovid délka stopy - 9 cm šířka stopy - 9 cm délka kroku - 80 cm 	zajíc polní délka zadní stopy - 15 cm šířka stopy - 3,5 cm délka kroku - čtyřstopa délka skoku - až 3,5 m

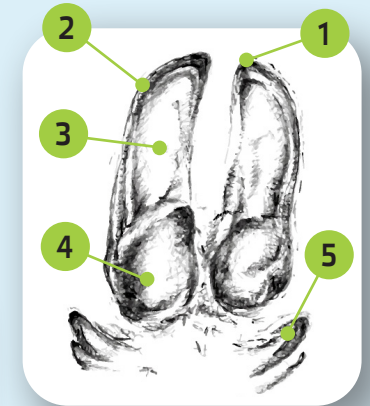
Popis otisku tlapy:
 1 - drápy, 2 - prstové mozoly, 3 - dlaňové mozoly, 4 - patní (zápěstní) mozoly

kuna skalní délka stopy - 4 cm šířka stopy - 3,5 cm délka kroku - přešlapuje délka skoku - 1 m
jezeček západní délka stopy - 4 cm šířka stopy - 2 cm délka kroku - 10 cm

Stopy savců – zvěř spárkatá

Další vývojovou skupinu savců tvoří kopytníci. Těm během vývoje zcela zmizel palec a zakrněl druhý a pátý prst – drobné rohovité útvary na zadní straně běhů (paspárky) a došlapují pouze na špičky třetího a čtvrtého prstu, přeměněné na mohutné a silné spárky. Těm říkáme sudokopytníci. Lichokopytníkům zůstal zachován pouze třetí prst ve tvaru kopyta. U otisknutých spárků si všimáme jejich velikosti a tvaru popisovaných částí, uspořádání jednotlivých stop ve sledu, velikosti rozkročení a délky kroku.

jelen evropský délka stopy - 9 cm šířka stopy - 7 cm délka kroku - 140 cm 	muflon délka stopy - 6 cm šířka stopy - 4,5 cm délka kroku - 120 cm
daněk evropský délka stopy - 8 cm šířka stopy - 5 cm délka kroku - 100 cm 	srnec obecný délka stopy - 6 cm šířka stopy - 3 cm délka kroku - 70 cm

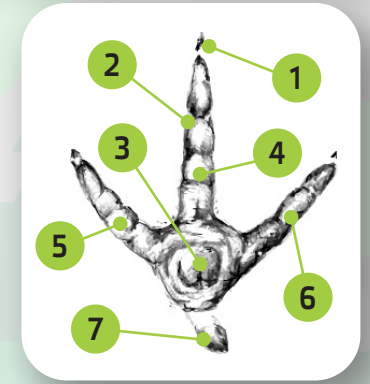
Popis otisku spárku:
 1 - špička spárku, 2 - okolek (hrana), 3 - chodidlo, 4 - patka (našlapovací mozol), 5 - paspárky

prase divoké délka stopy - až 11 cm šířka stopy - až 8 cm délka kroku - až 80 cm
--

Stopy ptáků

Stopy ptáků mají svůj charakteristický tvar, mnohdy uzpůsobený pro jejich specifický způsob života (adaptace). Společné znaky najdeme u skupiny hrabavých, jiné u bahňáků, sov, dravců, kachen apod. Ve stopě však ptáci nemají nikdy více než čtyři prsty. Ptačích druhů je hodně, mnohé jsou si velmi podobné, a také proto je určování ptáků pouze podle otisknutých stop velmi složité a mnohdy ne zcela přesné či dokonce nemožné.

bažant obecný délka stopy - 9 cm šířka stopy - 7 cm délka kroku - 10 cm 	kachna divoká délka stopy - 8 cm šířka stopy - 7 cm délka kroku - 15 cm
koroptev polní délka stopy - 5 cm šířka stopy - 4 cm délka kroku - až 15 cm 	tetřev hlušeč délka stopy - 12 cm šířka stopy - 11 cm délka kroku - 25 cm

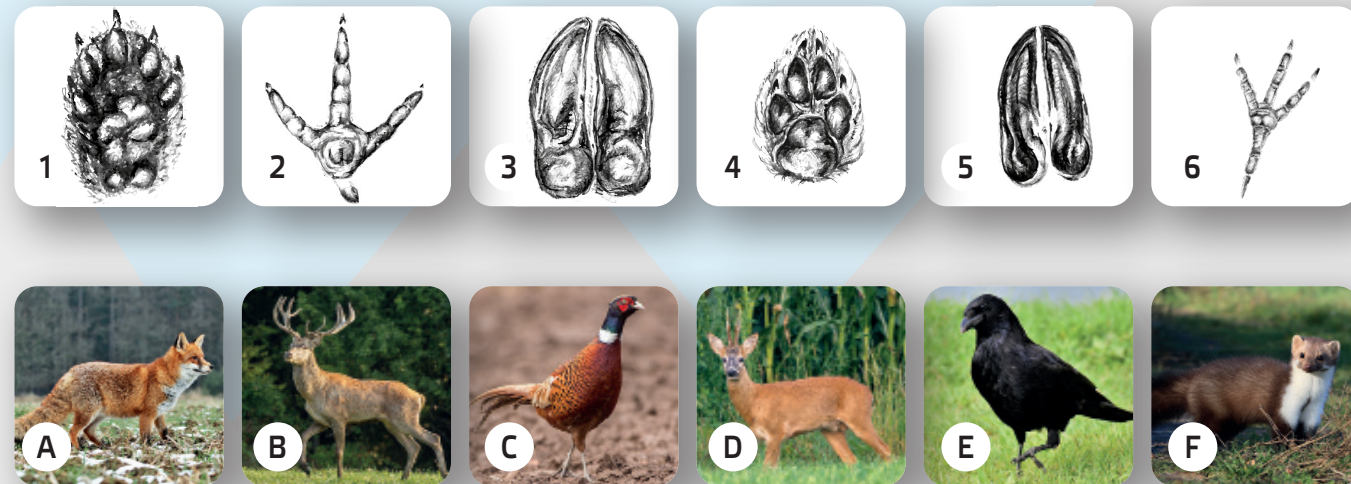
Popis otisku ptačí stopy (levá):
 1 - drápy, 2 - střední prst, 3 - dlaňový mozol, 4 - prstové články, 5 - vnější prst, 6 - vnitřní prst, 7 - zadní prst (palec)

vrána černá délka stopy - 8 cm šířka stopy - 3,5 cm délka kroku - 12 cm

Prověřte své znalosti z loveckého stopařství

Stopovačka

K jednotlivým stopám přiřaďte obrázek zvíře a doplňte její rodové i druhové jméno.

Rěšení: 1F - kuna skalní, 2C - bažant obecný, 3B - jelen evropský, 4A - liška obecná, 5D - srnec obecný, 6E - vrána černá

Nejen stopy za sebou zvěř zanechává

K obeznání zvěře myslivci hledají i další pobytová znamení, která za sebou zvěř v honitbě zanechává. Dokážeš je správně pojmenovat a určit, kdo je v honitbě zanechal?

Rěšení: 1B(C) - jelen evropský (prase divoké), kalíšť, 2B - jelení zvěř, loupán, 3A - medvěd hnědý, trus, 4C - prase divoké, buchťován, 5C - prase divoké, otěrky, malovánky, 6B - jelení zvěř, trus

... kontrolní otázky:

1. Jaké pobytové znaky můžeme v honitbě sledovat?
2. Jak rozdělujeme savce podle došlapování?
3. Co jsou "paspárky" a kde je najdeme?
4. Na kolik prstů došlapují lichokopytníci?
5. Jaké je maximum prstů v ptačí stopě?
6. Kolik prstů má na tlapce zajíc polní?
7. Co je "okolek"?
8. Jak dlouhý může být skok zajíce polního?
9. Vysvětli pojem "čárování" (např. ve stopním sledu lišky).
10. Kam směřuje palec ve stopě bažanta obecného?

Nápověda:

1. Stopy, potravní zbytky, stávaníště, hnízda, nory, trus, peří, srst, kalíšť, popeliště, teritoriální značky, hlasy,...
2. Ploskochodci, prstochodci, kopytníci
3. Zakrnělý druhý a pátý prst na zadní straně běhu, výše posazené nad spárky
4. Na jeden prst ve tvaru kopyta
5. Maximálně čtyři prsty
6. Na předním běhu pět a na zadním čtyři
7. Pojmenování pro hranu spárku
8. Až 3,5 m
9. Klade zadní tlapku do otisku přední a tyto dvojstopy jsou v jedné linii, "v čáře"
10. Dozadu

Tip na praktický úkol:

- 1 V Malé Myslivosti vychází již čtvrtým rokem pravidelná rubrika Stopařův deník. Pokud si všechny jeho díly seskládáte, získáte dobrý základ pro vaše lovecké stopování. Stopařův deník dnes obsahuje všechny hlavní druhy zvěře a je dobrým pomocníkem v myslivecké praxi nejen malých adeptů.
- 2 Zábavnou a zároveň poučnou činností je vytváření sbírky odlitků stop. Odlitky můžete získávat „klasickou metodou“ sádrových odlitků. Dalším způsobem je otisky stop vytlačit přímo, např. na ulovené zvěři, do tzv. samotvrdnoucí hmoty.

Vysvětlete si...

- Jak využíváme stopařství při sčítání zvěře?
- Využití správného určování pobytových znaků při zjišťování škod způsobených zvěří.
- Poslouchejte a zkuste se naučit poznávat hlasy naší zvěře.
- Určujte další pobytové znaky: srst, peří, pobytové znaky atd.

Tyto pracovní listy a další materiály k projektu mAm můžete najít, stáhnout a vytisknout na internetových stránkách

www.myslivost.cz/mam

